

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 207/21

Luxemburg, 23 november 2021

Arrest in zaak C-564/19
IS (Onwettigheid van de verwijzingsbeslissing)

Het Unierecht verzet zich ertegen dat een hoogste nationale rechterlijke instantie naar aanleiding van een hogere voorziening die door de procureur-generaal in het belang van de wet is ingesteld, vaststelt dat een door een lagere rechter ingediend verzoek om een prejudiciële beslissing onrechtmatig is omdat de gestelde vragen niet relevant en noodzakelijk zijn voor de beslechting van het hoofdgeding

De voorrang van het Unierecht verplicht een nationale rechter om elke nationale rechterlijke praktijk buiten beschouwing te laten die afbreuk doet aan zijn bevoegdheid om het Hof van Justitie vragen voor te leggen

Een Zweeds onderdaan wordt strafrechtelijk vervolgd voor een rechter van de Pesti Központi Kerületi Bíróság (rechter in eerste aanleg voor het centrum van Pest, Hongarije). Toen de verdachte, die het Hongaars niet machtig is, tijdens het eerste verhoor door de onderzoeksautoriteit werd geïnformeerd over de tegen hem bestaande verdenkingen, werd hij bijgestaan door een Zweedse tolk. Er is echter geen informatie beschikbaar over de manier waarop de tolk is geselecteerd en zijn kwaliteiten zijn getoetst, noch over de vraag of hij en de verdachte elkaar begrepen. In Hongarije wordt namelijk geen officieel register van tolken en vertalers bijgehouden en de Hongaarse regelgeving geeft niet weer wie als zodanig in strafprocedures kan worden aangewezen, noch welke criteria daarvoor gelden. Volgens de aangezochte rechter is daardoor noch de advocaat noch de rechter in staat de kwaliteit van de vertolking te controleren. In die omstandigheden is hij van mening dat afbreuk kan worden gedaan aan het recht van de verdachte om op de hoogte te worden gesteld van zijn rechten en aan zijn rechten van verdediging.

Daarom heeft deze rechter besloten het Hof vragen voor te leggen over de verenigbaarheid van de Hongaarse regeling met richtlijn 2010/64 ¹, betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures, en met richtlijn 2012/13 ², betreffende het recht op informatie in dergelijke procedures. Voor het geval dat de Hongaarse regels hier niet verenigbaar mee zouden zijn, vraagt hij bovendien of de strafprocedure dan kan worden voortgezet in afwezigheid van de verdachte. Een dergelijke procedure is volgens het Hongaarse recht in sommige gevallen mogelijk wanneer de verdachte niet op de terechtzitting verschijnt.

Nadat dit verzoek bij het Hof aanhangig was gemaakt, heeft de Kúria (hoogste rechterlijke instantie, Hongarije) uitspraak gedaan in een hogere voorziening die de Hongaarse procureur-generaal in het belang van de wet tegen de verwijzingsbeslissing had ingesteld. De Kúria oordeelde dat deze verwijzingsbeslissing onrechtmatig was omdat, in essentie, de gestelde vragen niet relevant waren voor de beslechting van het hoofdgeding, maar liet de rechtsgevolgen van deze beslissing onverlet. Op dezelfde gronden als die welke ten grondslag lagen aan de beslissing van de Kúria is een inmiddels ingetrokken tuchtprocedure tegen de verwijzende rechter ingeleid. Aangezien de verwijzende rechter betwijfelde of een dergelijke procedure en de beslissing van de Kúria verenigbaar zijn met het Unierecht en hij zich tevens afvroeg wat de gevolgen ervan zijn voor

¹ Richtlijn 2010/64/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures (PB 2010, L 280, blz. 1).

² Richtlijn 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PB 2012, L 142, blz. 1).

het vervolg van de strafprocedure in het hoofdgeding, heeft hij daaromtrent een verzoek om een aanvullende prejudiciële beslissing ingediend.

Beoordeling door het Hof

Ten eerste oordeelt de Grote kamer van het Hof dat het bij artikel 267 VWEU ingevoerde **stelsel van samenwerking tussen de nationale rechterlijke instanties en het Hof eraan in de weg staat dat de hoogste nationale rechterlijke instantie** na een hogere voorziening in het belang van de wet **vaststelt dat een verzoek om een prejudiciële beslissing van een lagere rechterlijke instantie onrechtmatig is omdat de gestelde vragen niet relevant en niet noodzakelijk zijn voor de beslechting van het hoofdgeding**, ook al laat zij de rechtsgevolgen van die beslissing onverlet. **Een dergelijke rechtmatigheidstoetsing valt immers te vergelijken met de toetsing van de ontvankelijkheid van een verzoek om een prejudiciële beslissing, waarvoor het Hof bij uitsluiting bevoegd is.** Bovendien kan een dergelijke vaststelling van de onrechtmatigheid de autoriteit van de antwoorden van het Hof ondermijnen en ertoe leiden dat de nationale rechterlijke instanties minder gebruikmaken van hun bevoegdheid om zich met een prejudiciële vraag tot het Hof te wenden, waardoor de effectieve rechterlijke bescherming van de door particulieren aan het Unierecht ontleende rechten kan worden beperkt.

In dergelijke omstandigheden **is deze lagere rechterlijke instantie op grond van het beginsel van voorrang van het Unierecht verplicht de beslissing van de hoogste rechterlijke instantie van de betrokken lidstaat naast zich neer te leggen.** Dat het Hof nadien eventueel de door deze lagere rechter gestelde prejudiciële vragen niet-ontvankelijk kan verklaren, doet geenszins af aan deze conclusie.

Ten tweede stelt het Hof vast dat **het Unierecht in de weg staat aan een tuchtprocedure die tegen een nationale rechter is ingeleid omdat hij het Hof om een prejudiciële beslissing heeft verzocht**, aangezien louter het vooruitzicht daaraan te worden blootgesteld afbreuk kan doen aan het mechanisme van artikel 267 VWEU en aan de onafhankelijkheid van de rechter, die essentieel is voor de goede werking van dit mechanisme. Bovendien kan een dergelijke procedure alle nationale rechterlijke instanties ontmoedigen om prejudiciële verzoeken in te dienen, hetgeen de uniforme toepassing van het Unierecht in gevaar zou kunnen brengen.

Ten derde en ten slotte onderzoekt het Hof de verplichtingen waaraan de lidstaten krachtens richtlijn 2010/64 op het gebied van vertolking en vertaling in strafprocedures moeten voldoen. Zij moeten concrete maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de vertolking en vertalingen voldoende is voor de verdachte of beklagde om de tegen hem ingebrachte beschuldiging te begrijpen. Om dat doel te bereiken kan onder meer een register van onafhankelijke vertalers en tolken worden opgericht. De door de lidstaten genomen maatregelen moeten het voorts voor de nationale rechterlijke instanties mogelijk maken om de kwaliteit van de vertolking te controleren, zodat het eerlijke verloop van de procedure gewaarborgd is en de rechten van de verdediging kunnen worden uitgeoefend.

Na deze controle kan een nationale rechter tot de slotsom komen dat een persoon wegens een ontoereikende vertolking of de onmogelijkheid om de kwaliteit daarvan te bepalen, niet in een voor hem begrijpelijke taal in kennis is gesteld van de tegen hem ingebrachte beschuldiging. In dergelijke omstandigheden staan de richtlijnen 2010/64 en 2012/13, gelezen in het licht van de rechten van verdediging in de zin van artikel 48, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, eraan in de weg dat de strafprocedure bij verstek wordt voortgezet

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106